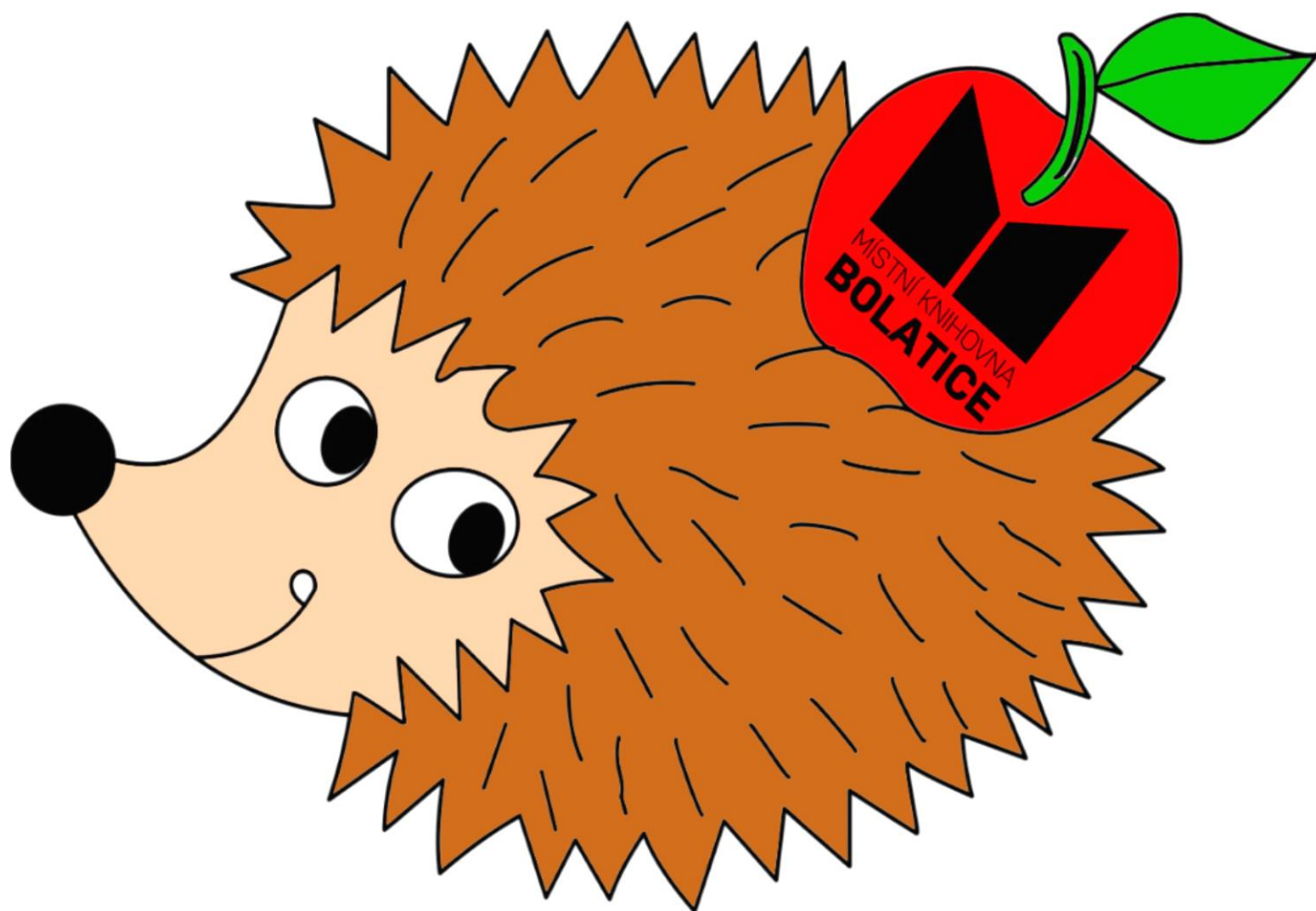

BAVNÍČEK

JEŽEČKA KNIŽNÍČKA

Opět zdravím všechny malé i velké zvědavce a knihomoly! ☺

Léto je za námi a my se pomalu vracíme do školek ke hraní a do školních lavic k učení. Jak se říká, vše jednou skončí. Toto číslo se bude věnovat jedné éře, která už skončila. A to před miliony a miliony lety. Slyšel jsi někdy o druhohorách? A o dinosaurech? Určitě! Tak na těchto stránkách si o nich něco málo přečtete. Zjistil jsem totiž, že naše knihovna je plná skvělých a

zajímavých knížek o těchto pravěkých tvorech. Nebude tady chybět i něco pro chytré hlavičky. Připravena je tradiční křížovka, osmisměrka a přesmyčky. Procvičíme i počítání, připravil jsem si několik matematických příkladů a mé oblíbené sudoku. Tvořivci se mohou vyřádit při vybarvování, hledání cest nebo vytváření vlastního dinosaura z papíru. Pro hudební nadšence je připravena nová písnička. Věřím, že si každý v tomto novém čísle najde to, co ho bude bavit a zajímat. Moc bych si to přál. ☺ Tak neváhej a pusť se do toho!

Radostné čtení přeje Váš

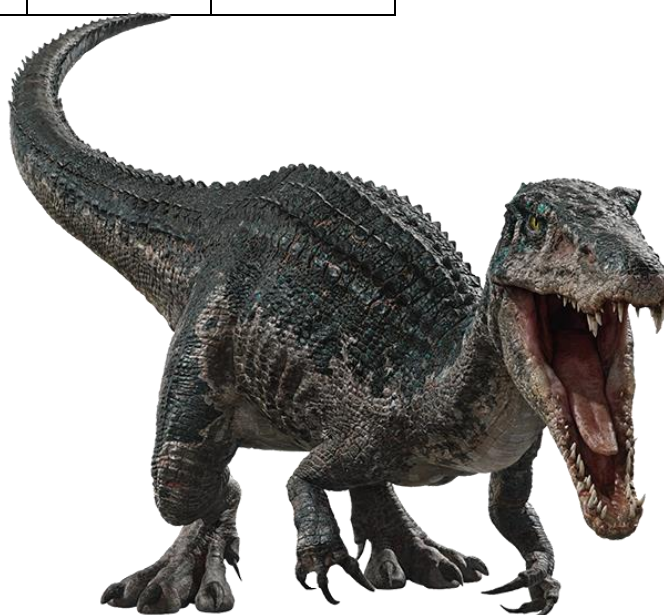
ježeček Knižníček

Obři, nad kterými se tají dech

Před hodně dlouhou dobou, která se počítá na miliony let, obývali naši planetu obří tvorové. Žili v době druhohor, která se dělí na tři etapy nazvané trias, jura a křída. Těchto zvířat existovalo několik tisíc druhů. Někteří z nich už od pohledu budili hrůzu a respekt. Byli to nelítostní predátoři, před kterými si žádný živočich nemohl být jistý svým životem. Byli ovšem i tací, kteří, ač přes své obří rozměry, byli mírumilovní a téměř neškodní. Přesto všichni tito obři nakonec vlivem klimatických změn vymřeli. Jejich podoba, rozměry, zvyky a chování pak byly studovány z nalezených kosterních pozůstatků po celém světě. Těmto neohroženým a prehistorickým tvorům se také říká jedním slovem, které najdeš ukryté v tajence. 😊

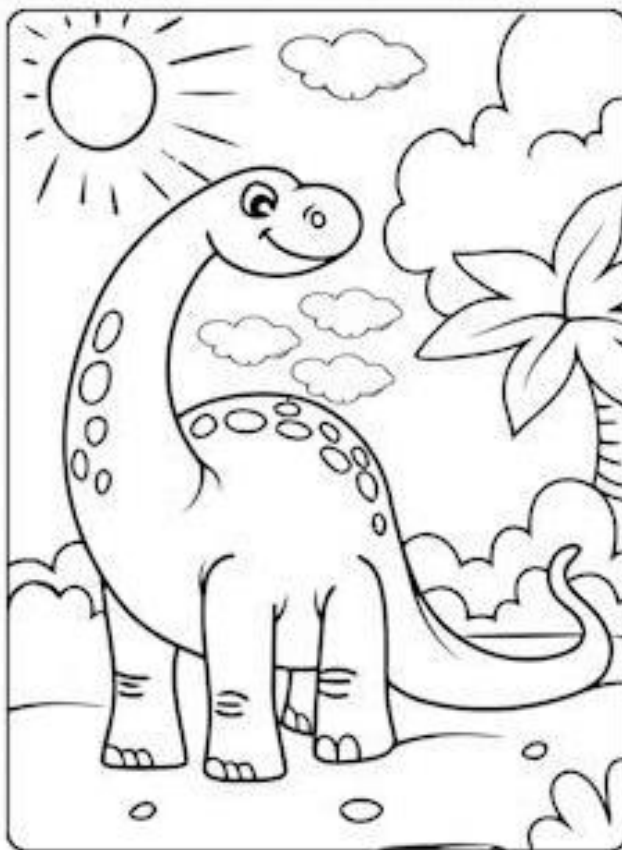
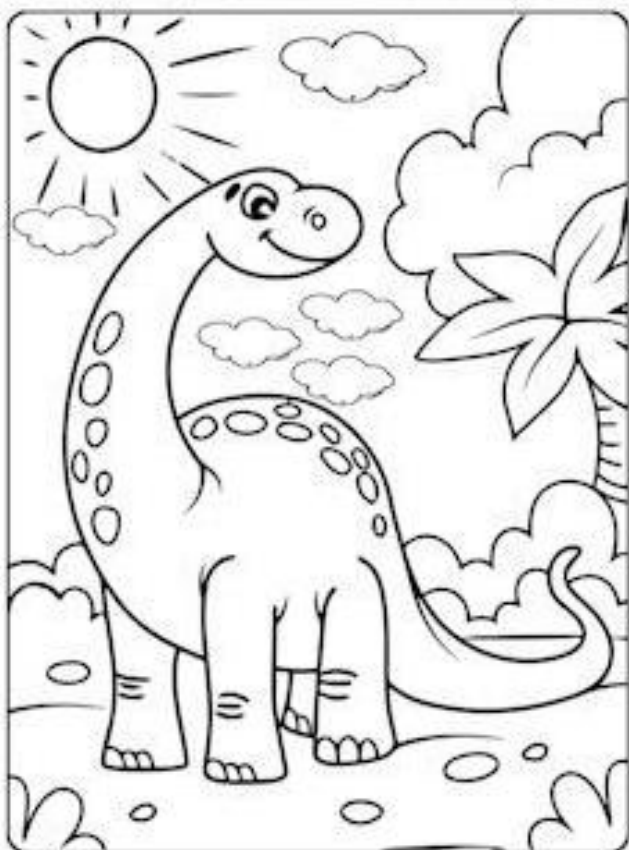
1.						
	I					
2						
3						
4.						
5.						
	U					
6.						
	I					

1. opak slova KRÁTKÝ
2. opak slova DEN
3. opak slova PŘÍCHOD
4. opak slova TEPLÝ
5. opak slova NE
6. opak slova HUSTÝ

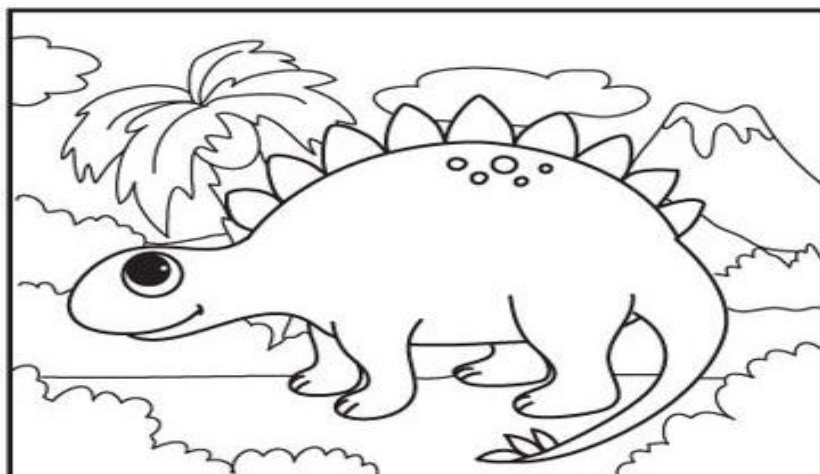
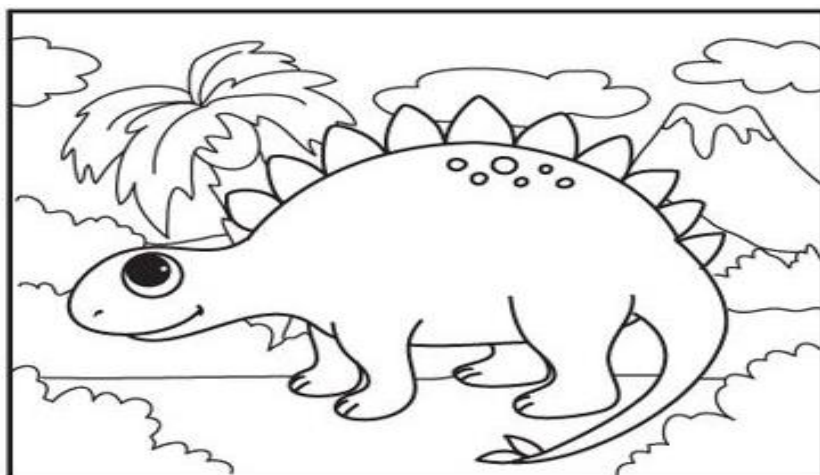
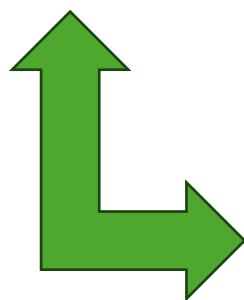

Správné odpovědi na poslední straně.

Prohlédni si pořádně oba obrázky a najdi mezi nimi 8 rozdílů.

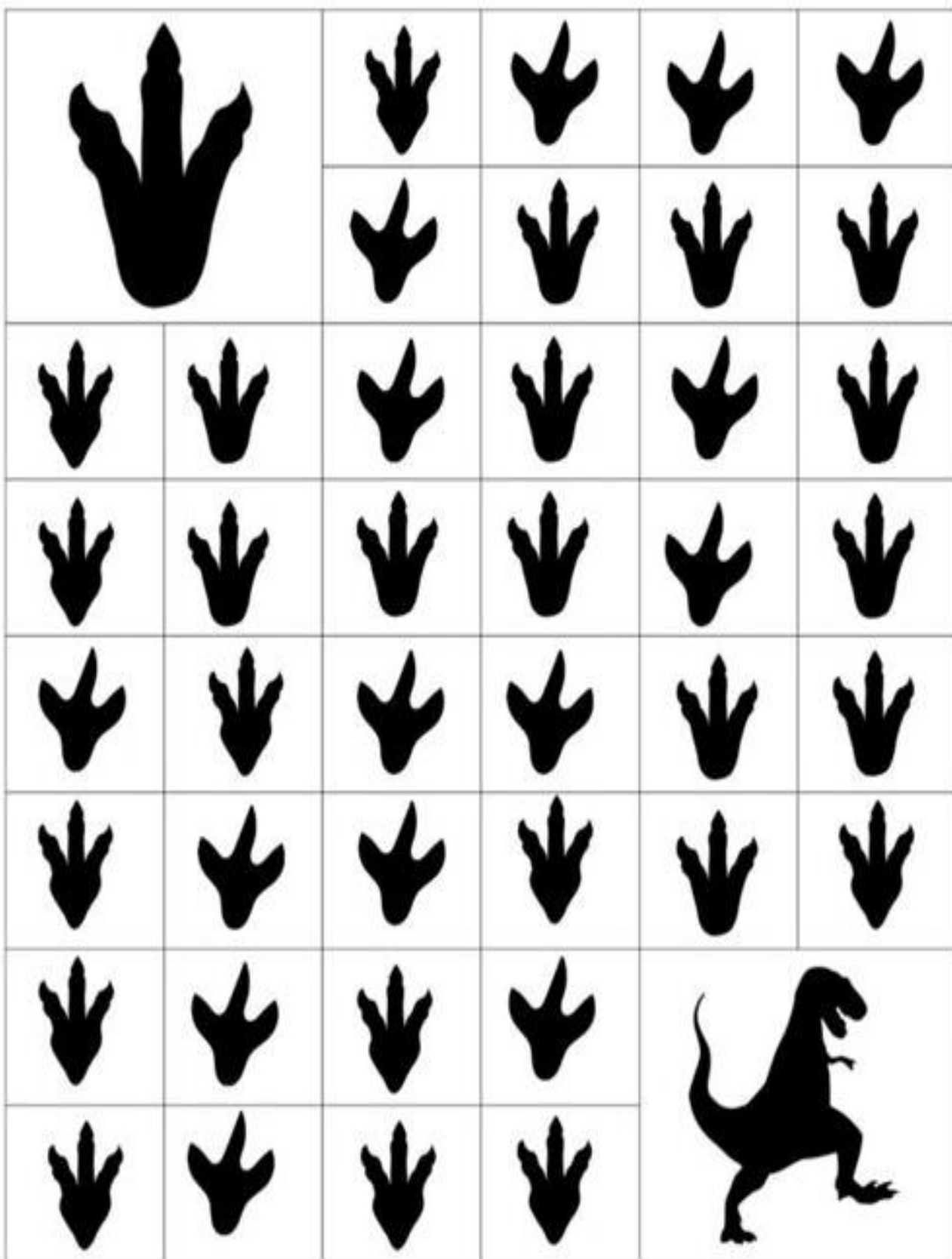

Tyto dva obrázky
zase dělí 5 rozdílů.
Najdeš je?

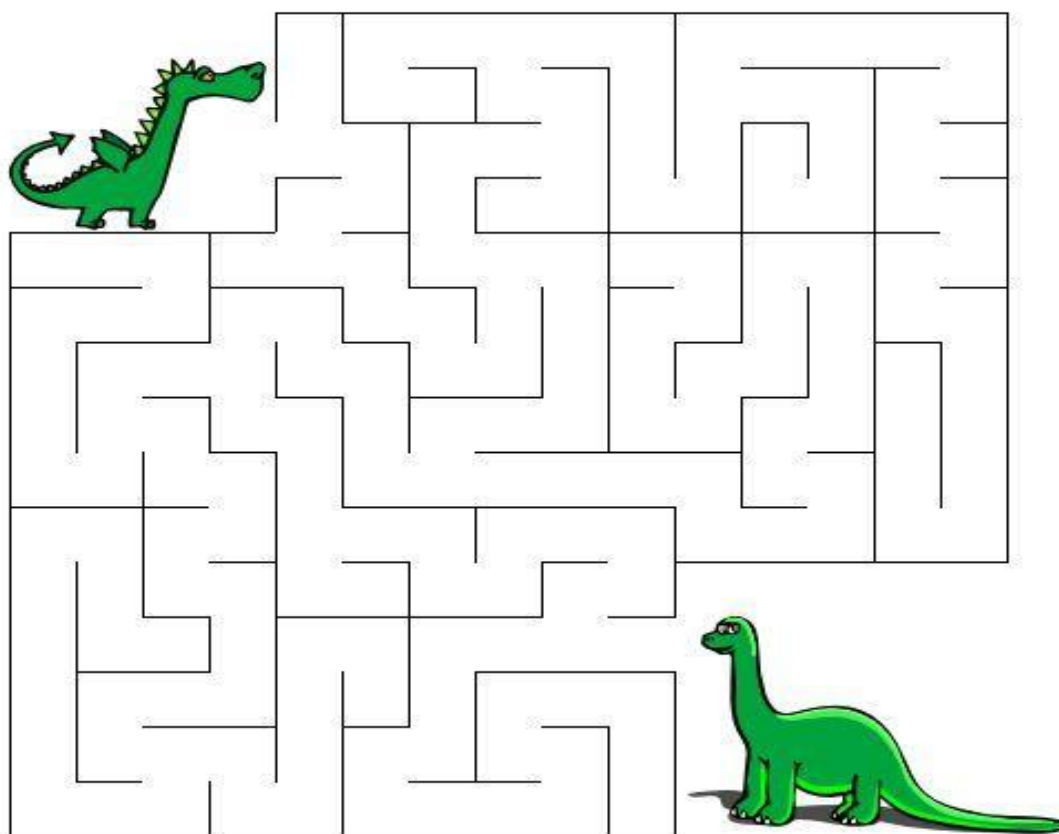

Správné odpovědi na poslední straně.

Pozor! Prohlédni si stopu ve velkém poli. Podle ní najdeš cestu, kterou se vydal mladý tyranosaurus rex na lov. Cestu vybarvi hnědě. Všímej si i malých detailů.

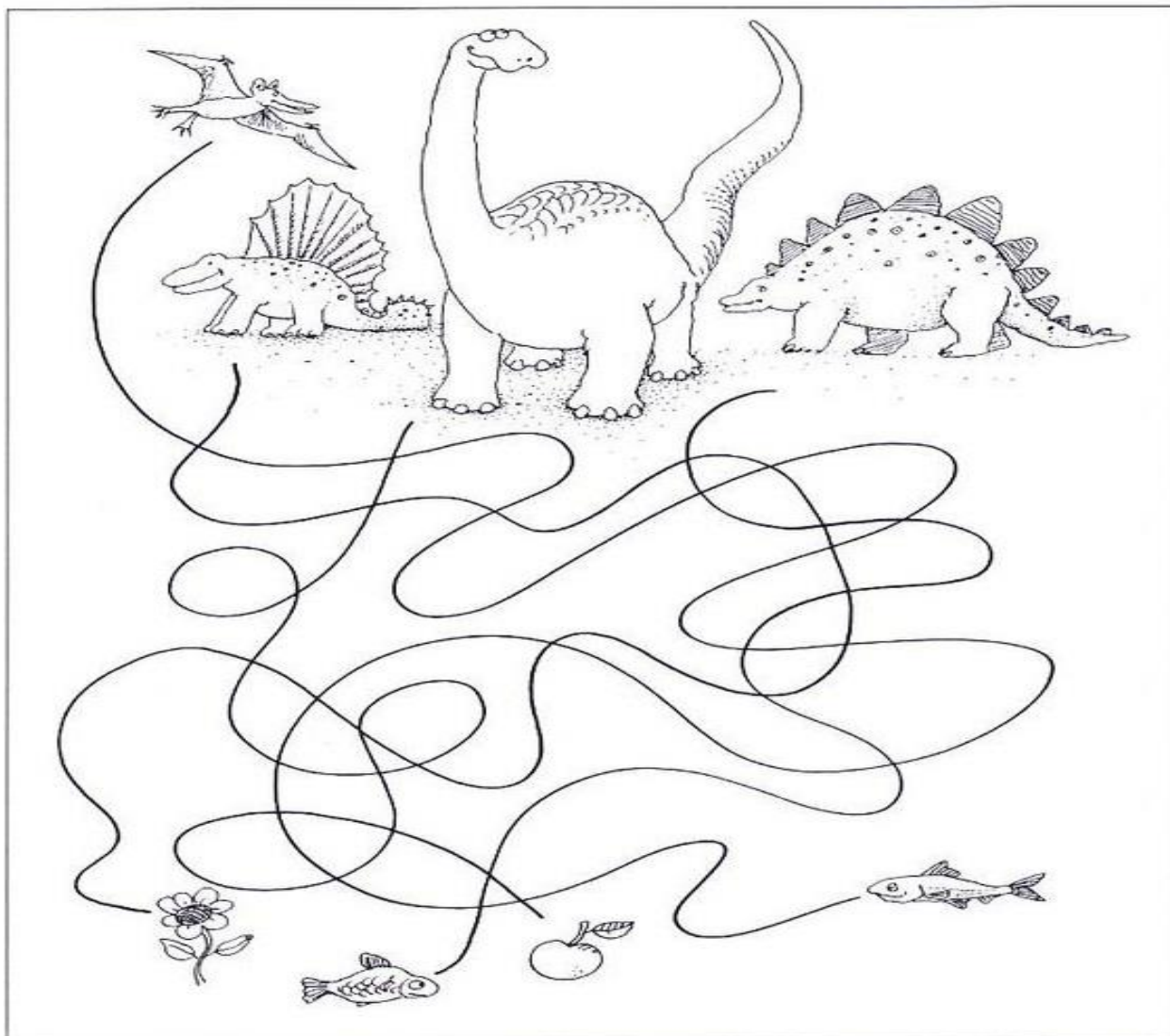
Dalším úkolem je najít cestu. Na prvním obrázku ji k sobě hledají dva dinosauři.

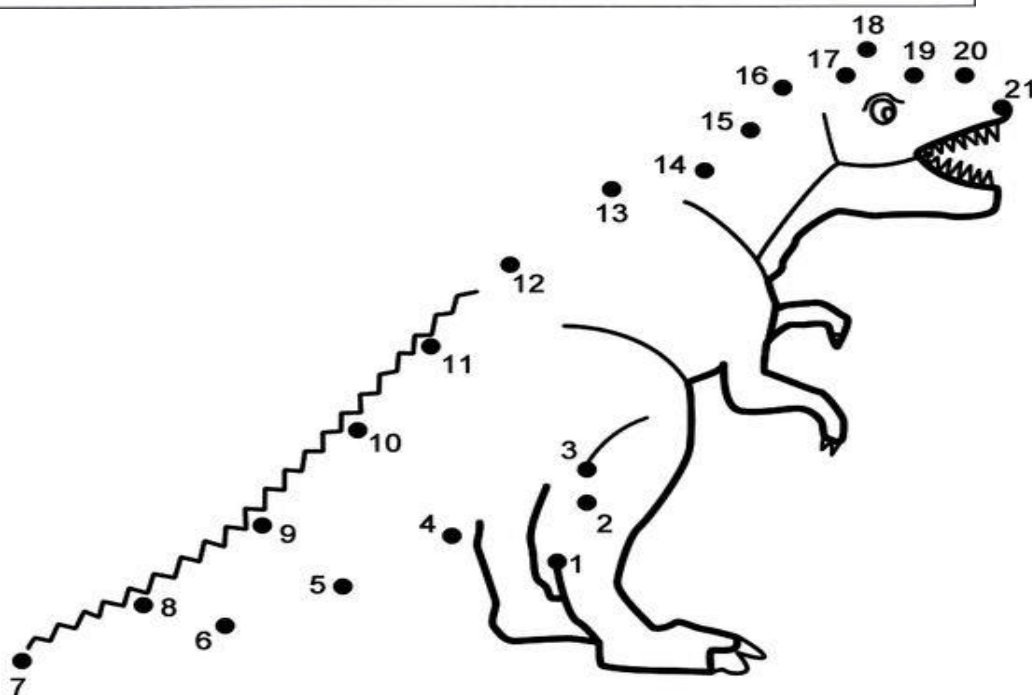
Pokud poznáš
číslice a umíš
počítat, bude pro
tebe jistě hračka
spojit je za sebou a
vytvořit tak nový
obrázek.

I tady se hledá cesta. Tentokrát čtveřice obrů hledá něco k snědku.
Ovšem každý z nich má chuť na něco jiného. Poznáš konkrétně na co?

Další
obrázek,
který čeká
na to, až jej
správně
spojíš.

Dinosauří superstar

Na světě existovaly tisíce druhů dinosaurů. Někteří z nich se však staly celosvětově známí a stali se tak „hvězdami“ tohoto živočišného druhu. Představíme si je.

Tyrannosaurus rex

Výška: až 6 metrů

Délka: až 13 metrů

Váha: přes 7 tun

Potrava: masožravec, jedl býložravce, menší dinosaury i mršiny

Zajímavost: za týden spořádal asi tolik potravy, kolik sám vážil

Podle výzkumů měl tyrannosaurus výborný čich a zrak a dokázal tak aktivně vyhledávat potravu. Pravděpodobně dokázal běžet v rychlosti až 25 km/h. Uvnitř tlamy se nacházelo 50 až 60 ostrých zubů velkých jako banány.

Brontosaurus

Výška: až 22 metrů

Váha: kolem 15 tun

Potrava: býložravec, jedl rostliny

Zajímavost: mohl při švihnutí ocasem překonat jeho špičkou nadzvukovou rychlost a vyvolat zvuk o síle přes 200 decibelů

Po dlouhou dobu se vědci domnívali, že tito dinosauři museli žít ve vodě, která nadnášela jejich extrémně těžká těla. Jak se ale později začalo ukazovat, ve skutečnosti se jednalo o plně suchozemská zvířata.

Triceratops

Výška: 3 metry, délka 9 metrů

Váha: skoro 9 tun

Potrava: rostliny

Zajímavost: byl jedním z posledních dinosaurů vyzbrojených rohy. Většinu dne strávil spásáním rostlin, mezi které patřily kapradiny, cykasy nebo palmy. Přední část tlamy byla bezzubá a připomínala zobák. Za ním se nacházely zuby, které potravu dále zpracovávaly.

Pteranodon

Výška: 3 metry

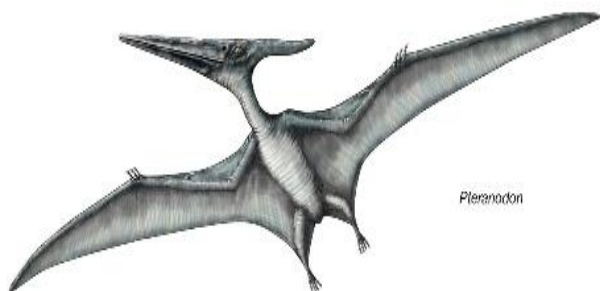
Délka: rozpětí křídel 7 metrů

Váha: 20 kilogramů

Potrava: ryby

Zajímavost: neměl zuby, kořist polykal vcelku

Jeho nejvýraznějším znakem je hřebínek nacházející se na jeho hlavě, který se lišil podle stáří a pohlaví jedince.

Brachiosaurus

Výška: 9 - 13 metrů

Délka: 18 - 21 metrů

Hmotnost: 30 - 60 tun

Potrava: rostliny

Zajímavost: musel spořádat asi 200 až 400 kg rostlinné potravy denně

Brachiosaurovou jedinou obranou proti dravcům byla jeho velikost.

Mladí jedinci proto během dospívání procházeli obdobím zrychleného růstu. Plně vzrostlý jedinec neměl kromě nemocí přirozeného nepřítele, který by mu mohl ublížit.

Spinosaurus

Výška: 4 metry

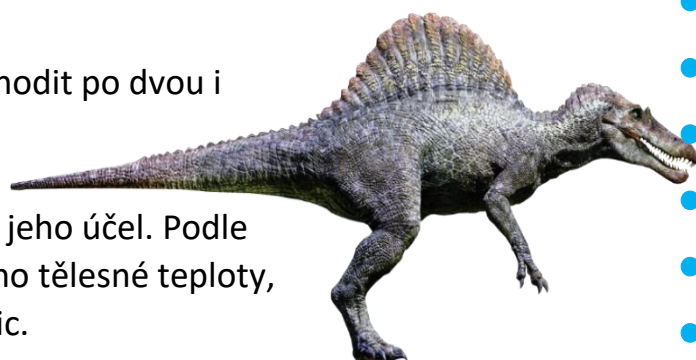
Délka: až 16 metrů

Váha: 6 tun

Potrava: maso

Zajímavost: pravděpodobně byl schopen chodit po dvou i po čtyřech

Jeho impozantní hřbetní hřeben měřil až 2 metry. Dodnes není uspokojivě vysvětlen jeho účel. Podle některých teorií mohla sloužit k regulaci jeho tělesné teploty, zastrašování nepřátel nebo k přilákání samic.

Velociraptor

Výška: 50 centimetrů

Délka: 2 metry

Váha: 15 - 20 kilogramů

Potrava: maso

Zajímavost: jeho rodové jméno v překladu znamená rychlý lupič, poukazující na jeho mrštnost při lovu kořisti. Žil ve smečkách. Pravděpodobně byly přední končetiny tohoto dinosaura opeřené a připomínaly ptačí křídla. Peřím byl zřejmě pokrytý i zbytek jeho těla.

Stegosaurus

Délka: až 9 metrů

Váha: 2 tuny

Potrava: rostliny

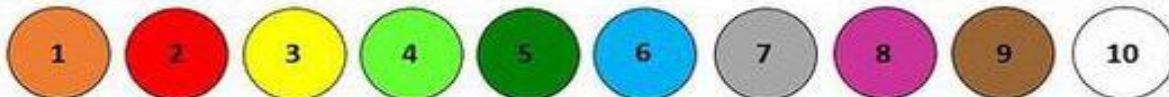
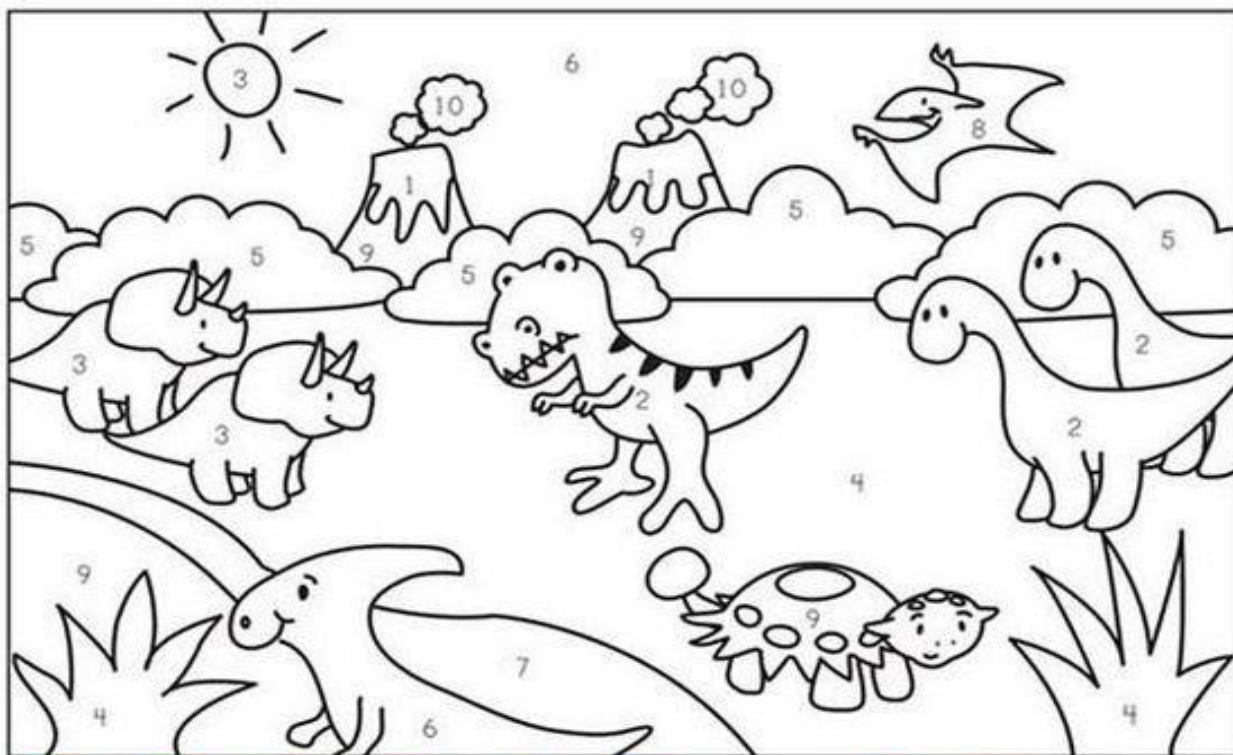
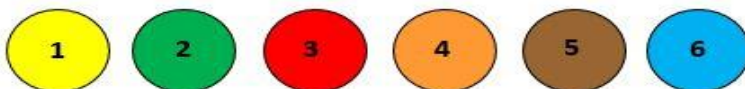
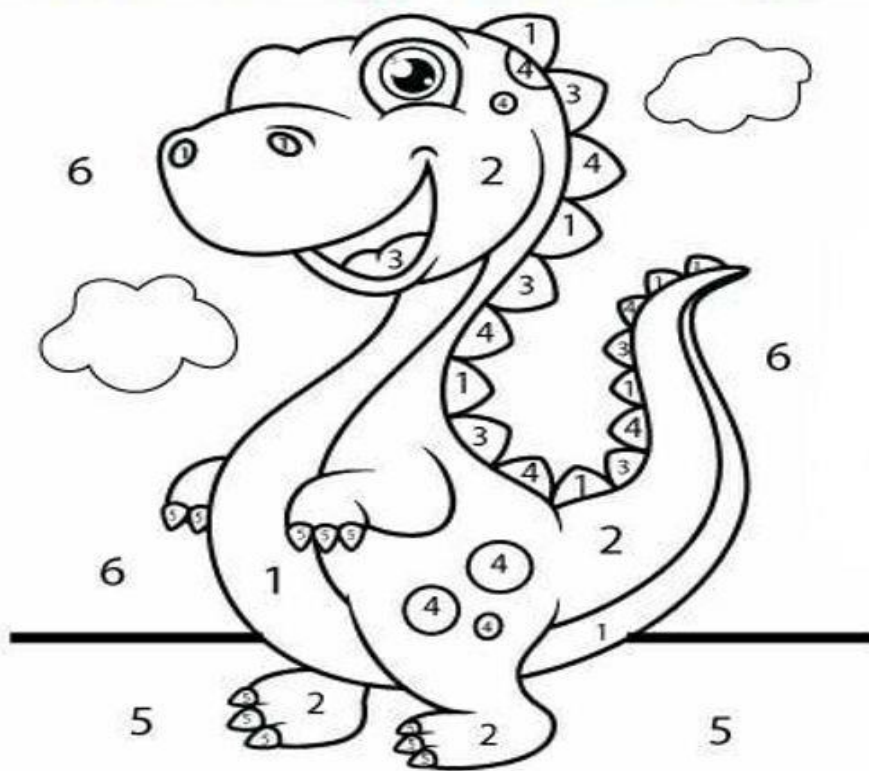
Zajímavost: dokázal se postavit na zadní nohy

Hřbet a ocas pokrývají 60 centimetrů vysoké kostní štíty.

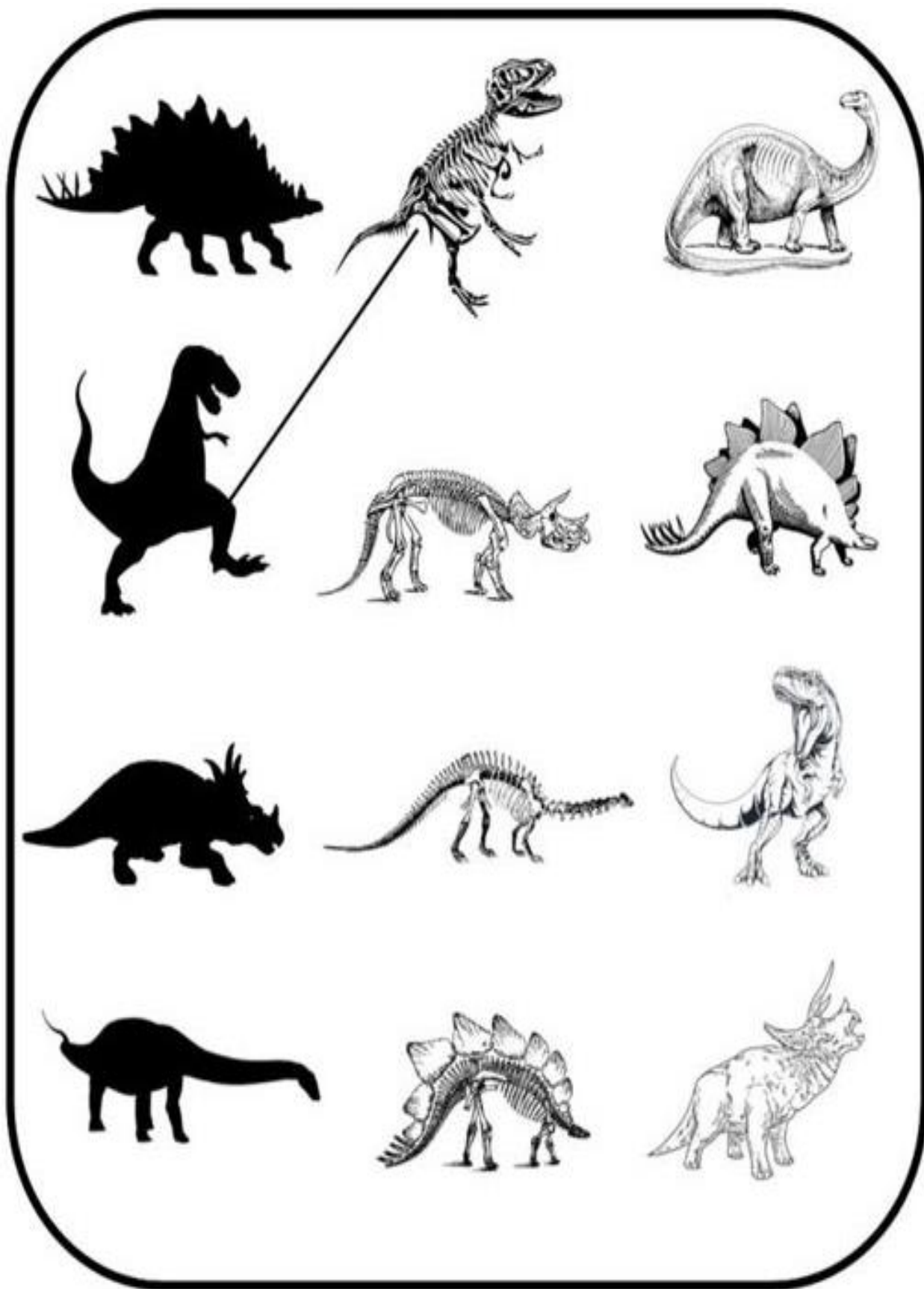
K čemu sloužily, není doposud jasné. Mohly sloužit k obraně nebo termoregulaci.

- Vymaluj si obrázky
- podle daných čísel a
- barev 😊

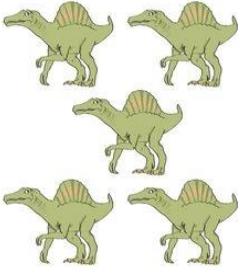
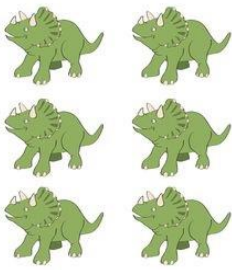
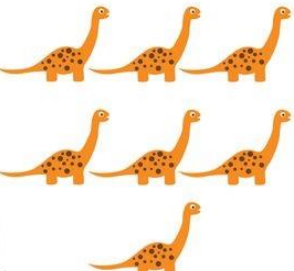
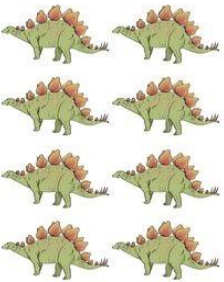

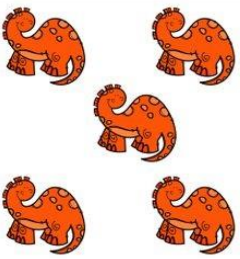
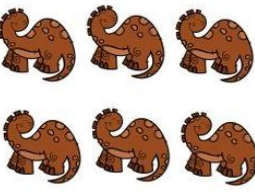
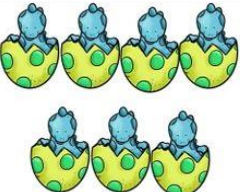
Prohlédni si jednotlivé dinosaury. Spoj k sobě barevnou čarou siluetu, kostru a kresbu dinosaura. Poznáš některé z nich?

Správné odpovědi na poslední straně.

A teď trochu matematiky! Spočítej a zakroužkuj správný počet postav na obrázcích.

 5 4 8	 8 9 6
 5 7 3	 3 9 8

 6 5 7	 5 6 7
 5 6 7	 9 7 8

Správné odpovědi na poslední straně.

Tyto jednoduché příklady jistě hravě zvládneš ☺

$$\text{3 blue dinosaurs} + \text{2 blue dinosaurs} = \bigcirc$$

$$\text{2 green Stegosaurus} - 1 = \bigcirc$$

$$\text{2 orange Stegosaurus} + \text{1 orange Stegosaurus} = \bigcirc$$

$$\text{3 orange T-Rex} - 2 = \bigcirc$$

$$\text{3 green T-Rex} + \text{1 green T-Rex} = \bigcirc$$

$$\text{4 grey shells} - 1 = \bigcirc$$

$$\text{3 red Pterodactyl} - 1 = \bigcirc$$

$$\text{4 blue Triceratops} + \text{1 blue Triceratops} = \bigcirc$$

$$\text{4 grey Triceratops} - 3 = \bigcirc$$

$$\text{6 small green dinosaurs} + \text{6 small green dinosaurs} = \bigcirc$$

$$\text{2 blue long-neck dinosaurs} - 2 = \bigcirc$$

$$\text{1 pink Pterodactyl} = 1 \quad \text{1 green long-neck dinosaur} = 2 \quad \text{1 orange Triceratops} = 3 \quad \text{1 yellow Stegosaurus} = 4$$

$$\text{1 green long-neck dinosaur} + \text{1 orange Triceratops} =$$

$$\text{1 yellow Stegosaurus} + \text{1 pink Pterodactyl} =$$

$$\text{1 orange Triceratops} + \text{1 yellow Stegosaurus} =$$

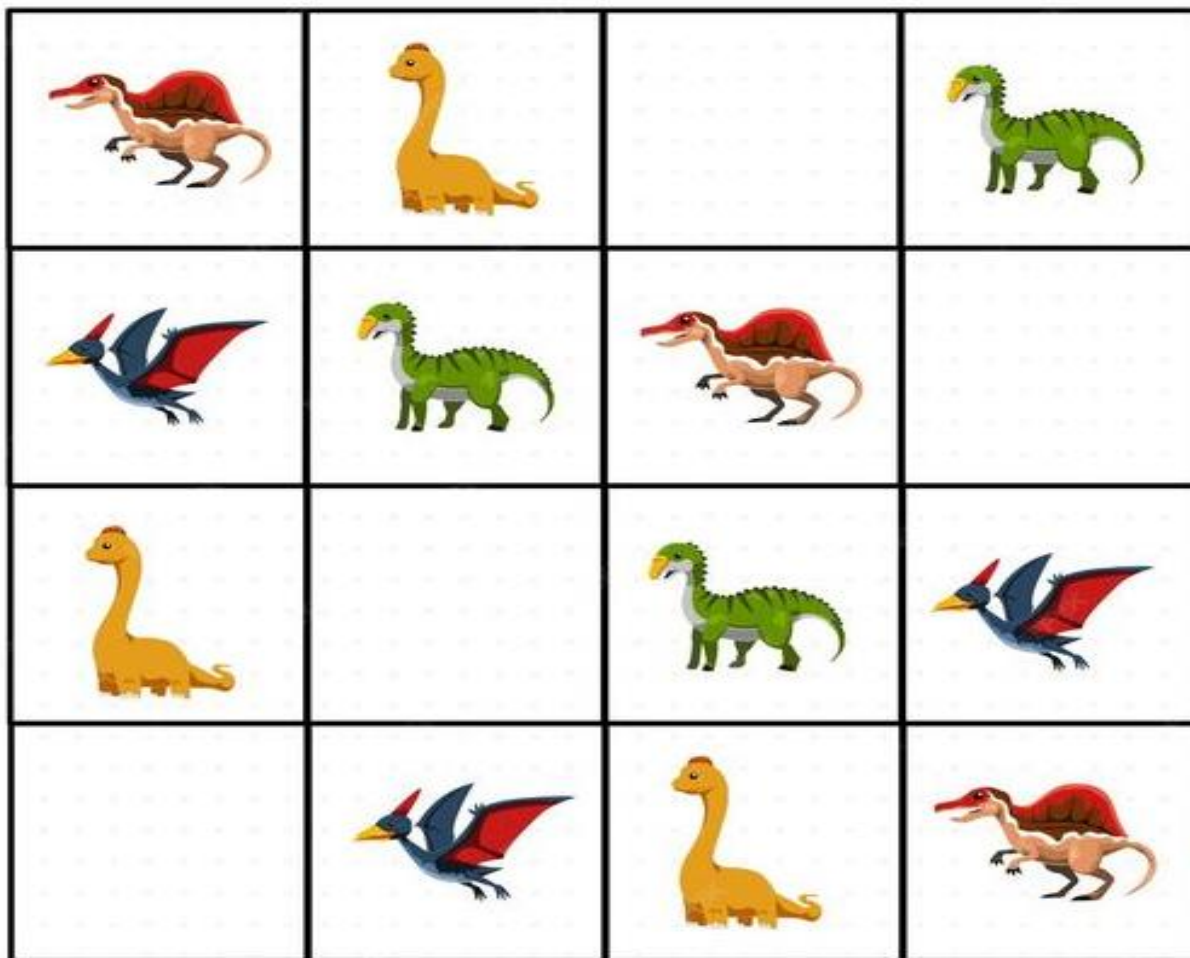
Správné odpovědi na poslední straně

				
0	1	2	3	4
				
5	6	7	8	9

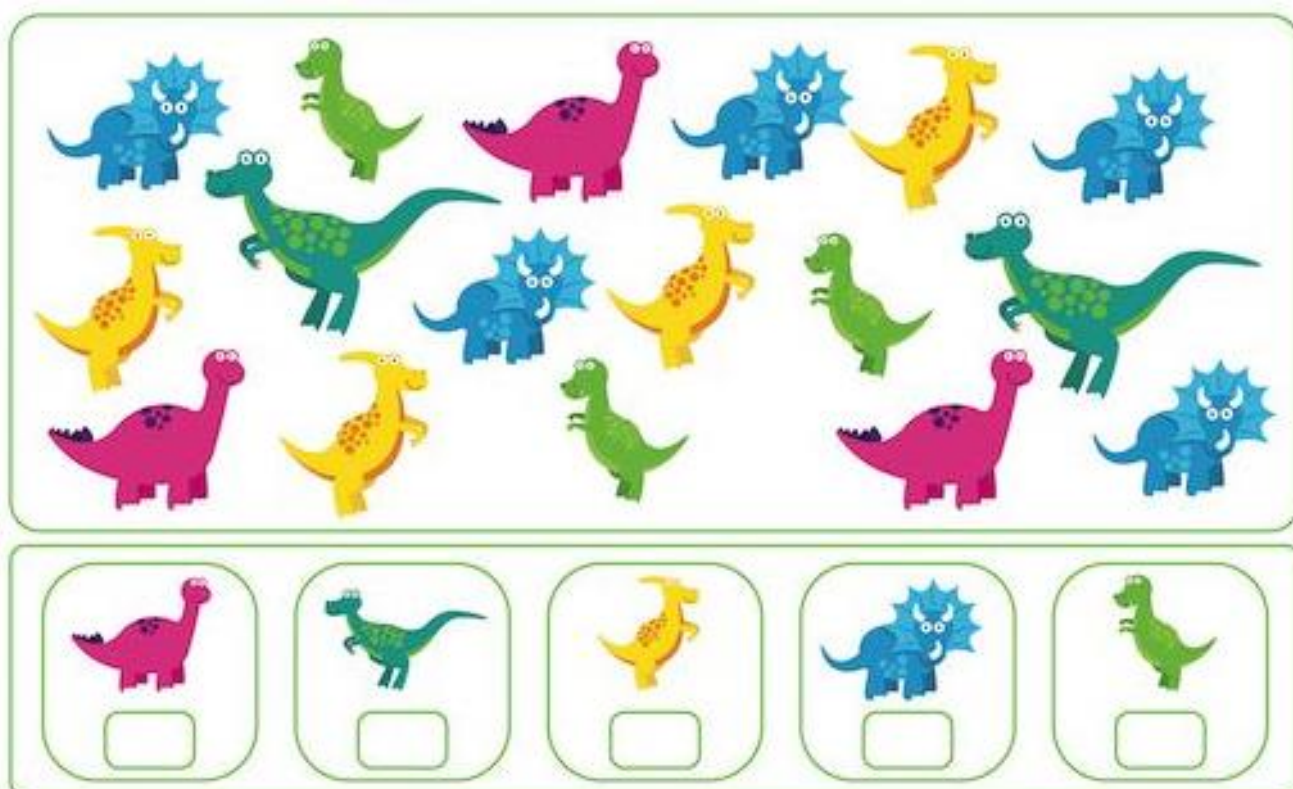
	-		=
	-		=
	-		=
	-		=
	-		=

Správné odpovědi na poslední straně

Su-do-ku! Podaří se ti do prázdného políčka umístit správný obrázek?

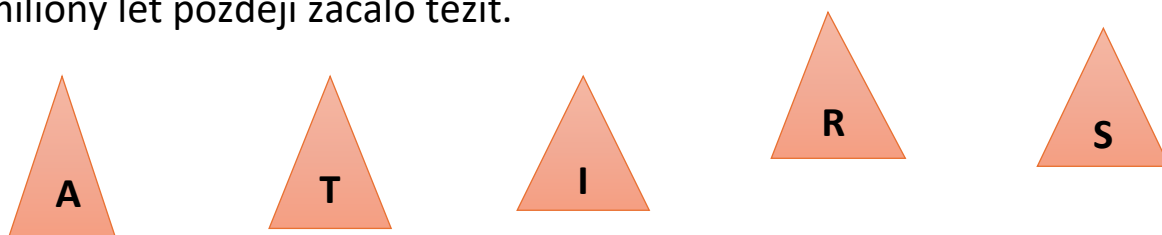
Zatoulalo se nám stádo dinosaurů. Pomůžeš nám je spočítat podle druhů?

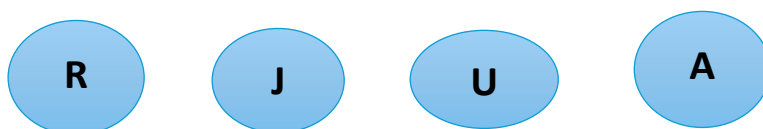
Ohlédnutí miliony let zpět

Dinosauři žili v době před více než 65 miliony let. Tehdy Země vypadala úplně jinak, než jak ji známe dnes. Většina pevnin byla uspořádána do jediného superkontinentu Pangey. I obloha vypadala úplně jinak než dnes, protože žádné ze současných souhvězdí tehdy neexistovalo. Tomuto období se říká druhohory a dělí se na tři časové úseky. V přesmyčkách objevíš jejich názvy.

Takto se nazývá první fáze druhohor, která trvala asi 50 milionů let. Toto období se vyznačovalo celosvětově teplým klimatem a dělí se na spodní, střední a svrchní. Během ní se začaly vytvářet první ložiska uhlí, které se o miliony let později začalo těžit.

Druhou etapou druhohor je toto období, které trvalo 50 milionů let a také se dělí na spodní, střední a svrchní. Charakterizuje ho obrovské zaplavení pevniny, tzv. transgrese moře, které pokrývalo až 80 % dnešní známé souše. Moře pokrývalo západní část severní Ameriky, značnou část Asie, části Evropy, Afriky, Indie, západní část Austrálie.

Třetí a poslední etapa druhohor trvala 80 milionů let a dělí se na spodní a svrchní. Superkontinent se rozpadl do kontinentů tak, jak je známe dnes. Došlo také k posunutí jižního a severního pólu. Počasí bylo velmi teplé a vlhké. Během tohoto období dosáhla éra dinosaurů svého vrcholu. Před 66 miliony let pak dinosauři vyhynuli.

Správné odpovědi na poslední straně.

Vybarvi si obrázek podle své fantazie.

Kvíz

1. Kolik tun vážil brontosaurus?

- a) 15
- b) 3
- c) 40

2. Který z tvorů neměl zuby?

- a) spinosaurus
- b) stegosaurus
- c) pteranodon

3. Před kolika miliony lety dinosauři vymřeli?

- a) 46
- b) 56
- c) 66

4. Který z těchto živočichů není masožravec?

- a) velociraptor
- b) triceratops
- c) tyranosaurus rex

5. Které období nepatří do druhohor?

- a) křída
- b) trias
- c) karbon

Správné odpovědi na poslední straně.

Osmisměrka

D	O	J	A	B	L	K	O	B	Y	L	K	A	R	S
U	P	E	E	A	Z	É	T	R	O	V	N	Í	K	U
S	U	Ž	D	Z	H	A	T	F	O	L	S	Á	M	M
K	N	E	CH	T	E	E	V	Č	R	B	L	Í	N	E
E	C	K	A	O	V	V	N	Í	H	A	I	O	A	Č
B	I	C	E	S	T	A	E	K	J	E	Š	N	R	E
O	E	N	E	L	Y	T	E	C	A	E	Ě	K	E	K
R	A	K	D	O	R	O	L	R	E	P	Č	Y	A	C
D	R	B	Á	L	E	D	N	A	K	L	Á	T	S	O

acetylen, akce, blín, cesta, drobek, džus, fraška, jablko, jezevec, ježek, kandelábr, knecht, kobylka, kvočna, máslo, opuncie, orobinec, ortéza, ostálka, perlorodka, pěna, rovník, skála, sumeček, svetr, šejk, zavíječ

Hádanky

Stojí, stojí židle v lese, nikdo si ji neodnese. Co je to?

Běží, běží ovečky za daleké kopečky. Modrou loukou uhání nad lesem a nad strání. Co je to?

Básnička

Dinosaurus

Dinosaurus běhal rychle a občas se choval vztekle.
Velké tlapy, zuby měl, těmi on se vždycky chlubit chtěl.
Větší byl než slon, lovu král a šampión.

Autor: Marta Károlylová

Správné odpovědi na poslední straně.

Víte, že...?

V druhohorách se plazi stali nejmenovanými vládci života na Zemi. Dinosauři byli největšími býložravci i dravci, co kdy na souši existovali, zatímco jiné skupiny plazů úspěšně dobyly moře a vzlétly k obloze. V druhohorách dělených do tří období – triasu, jury a křídly – Země prošla řadou obrovských změn. Hladina moří se zvyšovala i klesala a superkontinent Pangea se pozvolna rozpadal. Éra druhohor skončila nejznámějším hromadným vymíráním.

Nejděsivější masožraví živočichové všech dob, kteří kdy na Zemi žili, byli dinosauři. Draví predátoři byli velmi silní a často se pohybovali hbitě, ale byli příliš velcí. Maniraptoři tvořili skupinu, jejíž jméno volně přeloženo znamená lapavé nohy. A často nedorůstali přes 180 cm výšky. Měli dlouhé zadní nohy a lehké tělo, takže skvěle běhali a předními končetinami s drápy chytali kořist. Někteří tito masožravci šplhali po stromech a plachtili ze stromu na strom stejně dobře, jako chodili po zemi. K tomu účelu měli opeřené přední i zadní nohy, i když nedovedli ještě aktivně létat.

Více v knize

***Velká obrazová encyklopedie
Dinosauři***

Více v knize

Dinosauři – pod lupou

Zkameněliny neboli fosilie jsou tvrdé pozůstatky rostlin nebo živočichů, které se za určitých podmínek mohou zachovat miliony let. Nejběžnější jsou zkameněliny mořských živočichů s lasturami nebo kostrami, které se staly součástí hornin na mořském dně. Ze suchozemských organismů se zachovaly hlavně rostliny. Zkameněliny dinosaurů a předků člověka jsou mnohem vzácnější, ale jejich nálezy jsou velmi

Víte, že...?

Starobylé ryby dorůstaly obřích rozměrů. Mezi nimi vynikal Dinichtis. Žil v mořské i sladké vodě po celém světě. Dorůstal délky přes 10 metrů a síla stisku jeho čelisti nemá konkurenci u tehdejších mořských živočichů. Dinichtis ještě neměl opravdové zuby. To, co jako zuby používal, byly ve skutečnosti vystupující části...

Více v knize

Moje první kniha o pravěku

Z tvorů příbuzných šimpanzům se vyvinula celá řada primátů, jejichž společným znakem byla chůze po dvou nohou. Postupem času se mezi nimi objevili tvorové, kteří v mnohých ohledech připomínali současného člověka.

Odborníci zkoumají na zkamenělých kostech dinosaurů otisky po úponu svalů, které se podobají stopám na kostech žijících živočichů. Tak získají údaje o těle dinosaurů. Otisky na kostech prozrazují, kde se upínaly svaly. Jsou to důležitá vodítka, podle kterých vědci poznávají, jak velké svaly asi byly a jak se živočich pohyboval. Mnoho svalů dostalo název podle tvaru.

Více v knize

Obrázkový svět dinosaurů

Jestliže před 65 miliony lety dopadl na Zemi meteorit, mohla vzniknout obrovská mračna prachu a drobných částic, která se rychle šířila. To by znamenalo, že několik let nemohly na zemských površích pronikat sluneční paprsky a rostliny hynuly. Bez rostlin vymírali býložraví živočichové a pak také masožravci. Meteorit je kus horniny, který se odlomil z meteoroidu putujícího vesmírem. Měřil v průměru 10 km a letěl rychlostí 55 km za sekundu.

Písnička

V PRAVĚKU

Text a hudba:
Marie Kružiková

2. Ještěři ve vzduchu plachtili -
tak, jako rogalá dneska.
A v dálce sopky si soptily,
celá Země byla hezká...

3. Rostliny vysoko sahaly,
brontosauři měli hody,
pořádně bříška si nacpali,
napili se čisté vody.

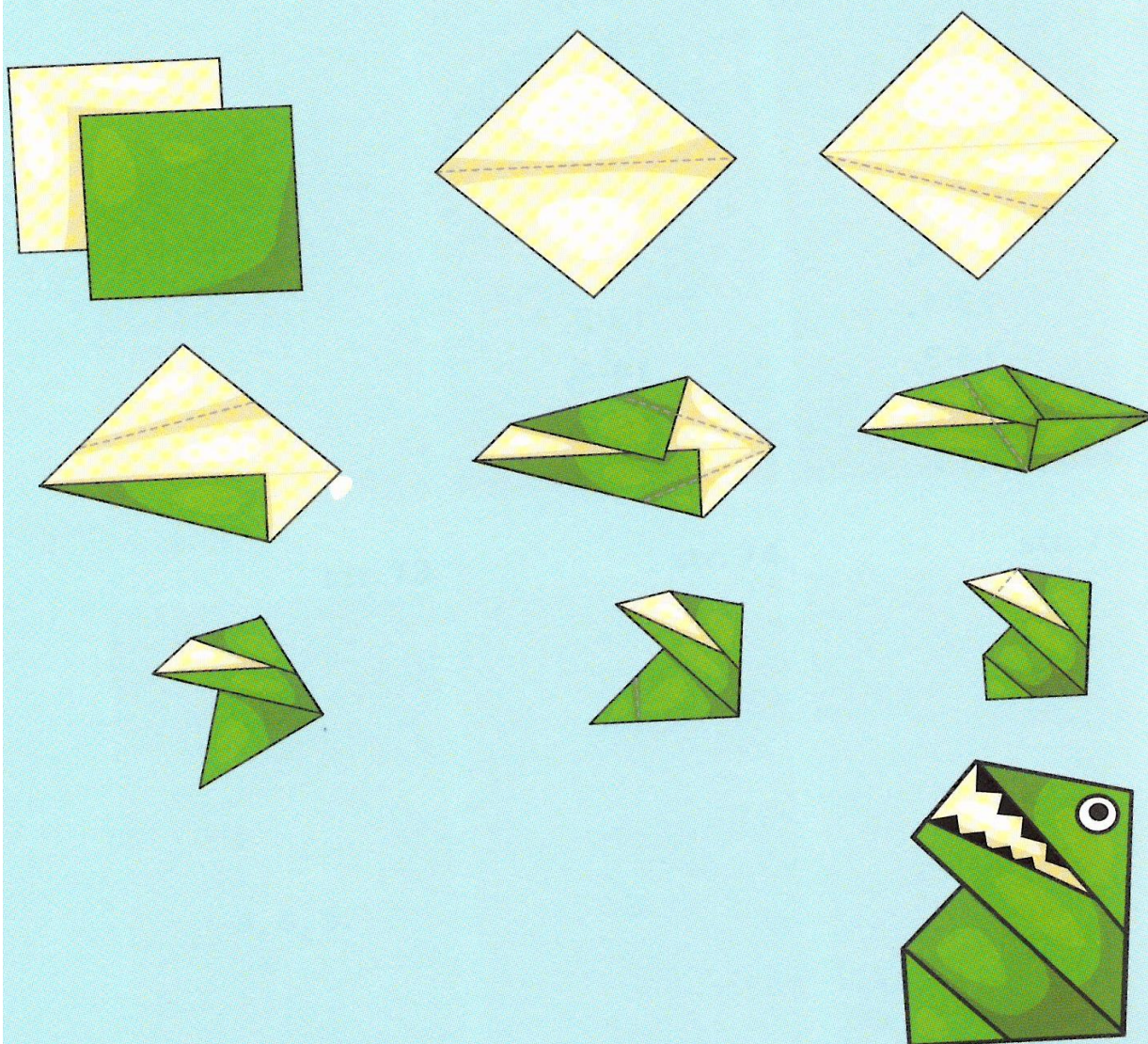

Udělej si sám

Potřeba:

1 čtvercový papír z jedné strany bílý z druhé barevný, nejlépe zelený

Skládačky z papíru

Dinosaurus

Použité zdroje

Textová část:

BALÁK, Libor. Moje první kniha o pravěku 1. vyd. Blansko: Duha Press, 2008. 20 s. ISBN 978-80-87061-29-9.

BURNIE, David. Velká obrazová encyklopedie-Dinosauři. Dotisk 1. vyd. Praha: Svojtka & Co, 2003. 224 s. ISBN 80-7237-491-5.

JOHNSONOVÁ, Jinny. Obrazkový svět dinosaurů 1. české vyd. Praha: Slovart, c2009. 224 s. ISBN 978-80-7391-288-8.

PALMER, Douglas. Dinosauři Říčany u Prahy : Junior, 2011. 29 s. (Pod lupou). ISBN 978-80-7267-425-1.

Wikipedie: Otevřená encyklopedie [online]. [cit. 2024-08-17]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/\(dinosauři_druhhory,_pravěk,_tyrannosaurus,_brontosaurus,_triceraptops,_pteranodon,_brachiosaurus,_spinosaurus,_velociraptor,_stegosaurus\)](https://cs.wikipedia.org/(dinosauři_druhhory,_pravěk,_tyrannosaurus,_brontosaurus,_triceraptops,_pteranodon,_brachiosaurus,_spinosaurus,_velociraptor,_stegosaurus))

Praktická část:

GHERBETZ, Petra. Škulové potřetí : barvy, nůžky, papír. 1. vyd. Praha: Česká televize : Albatros Media, 2014. 94 s. ISBN 978-80-7448-045-4.

Obrazková část

Obrázky dinosaurů [online]. [cit. 2024-08-17]. Dostupné z: <https://www.google.cz/>

Pinterest - celosvětový katalog nápadů [online]. [cit. 2024-08-17].

Dostupné z: <https://cz.pinterest.com/>

Správné odpovědi

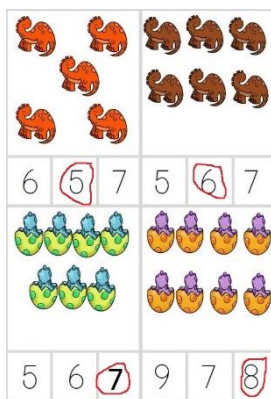
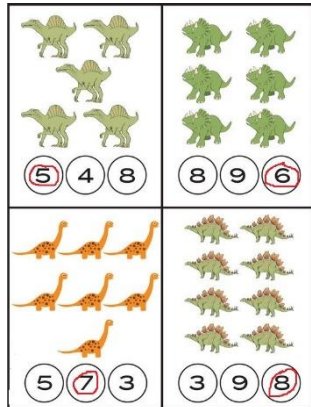
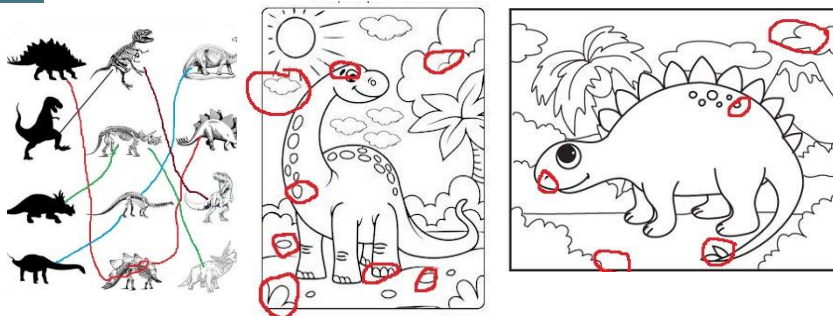
Str. 3: Tajenka: dinosauři

Str. 16: trias, jura, křída

Str.18: Kvíz: 1.a, 2.c, 3.c, 4. b, 5.c

Str. 19: Hádanky: pařez, mraky

Str. 19: Osmisměrka: druhohory

$$2 + 3 = 5$$

$$1 + 1 = 2$$

$$3 + 1 = 4$$

$$4 + 3 = 7$$

$$6 + 4 = 10$$

$$2 - 1 = 1$$

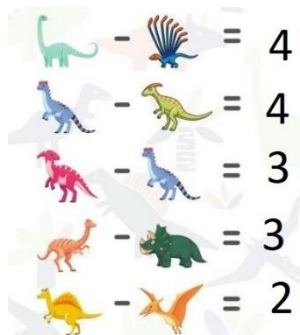
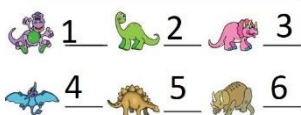
$$3 - 2 = 1$$

$$4 - 1 = 3$$

$$5 - 1 = 2$$

$$6 - 3 = 1$$

$$7 - 2 = 1$$

$$2 + 3 = 5$$

$$1 + 4 = 5$$

$$2 + 3 = 5$$

Přípravy:

Obsahová úprava: Mgr. Bohdana Drastíková

Formátová úprava a osmisměrka: Mgr. Jana Herudková